

Åtgärder för att förstärka stödet till långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning i samverkan genom samordningsförbund

Delårsrapportering enligt regleringsbrev för 2016

Dnr: Af 2016/00076439, FK 018015-2016

Datum: 2016-06-07

Uppdraget i regleringsbrevet

Förstärkt stöd för personer som är långtidssjukskrivna och för unga med aktivitetsersättning

Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska genom samordningsförbunden verka för att det vidtas förstärkta och samordnade rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning i syfte att stärka kvinnors och mäns förmåga till förvärvsarbete.

Myndigheterna ska gemensamt delredovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 17 juni 2016. Uppdraget för 2016 ska slutredovisas senast den 19 maj 2017.

Mikael Sjöberg
Generaldirektör
Arbetsförmedlingen

Ann Persson Grivas
Överdirektör
Försäkringskassan

Jessica Haigel

Soraya Green

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
1. Inledning	6
1.1 Ett av två uppdrag.....	6
1.2 Vilka är de unga med aktivitetsersättning?	7
1.3 Vilka är de långtidssjukskrivna?	7
1.4 Samordningsförbund en egen juridisk person	8
2. Åtgärder för att långtidssjukskrivna och unga ska prioriteras	9
2.1 Åtgärder inom myndigheterna	10
2.2 Åtgärder riktade till samordningsförbund	11
2.3 Plan för uppföljning av insatser finansierade av samordningsförbund	13
3. Avslutande reflektioner	14

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har i sina regleringsbrev för 2016 fått i uppdrag att genom samordningsförbunden verka för att det vidtas förstärkta och samordnade rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning i syfte att stärka kvinnor och mäns förmåga till förvärvsarbete.

Denna delrapport redogör för de organisatoriska och juridiska hänsyn som behöver tas när två myndigheter som inte kan styra verksamheterna i förbund, genom samverkan i samordningsförbund ska verka för att det vidtas insatser för att stödja individers förmåga till förvärvsarbete. Rapporten beskriver också vilka åtgärder som vidtagits och kommer att vidtas på nationell, regional och lokal nivå för att stödet till de av regeringen utsedda behovsgrupper ska förstärkas i samverkan genom samordningsförbund.

Myndigheternas arbete enligt regleringsbreven att verka för att insatser förstärks och prioriteras. Det innefattar även att understödja att insatser kommer att finnas, planeras eller startas upp för behovsgrupperna. För att verka för att i fyrpartssamverkan stödja personer som står långt från arbetsmarknaden har Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen bl.a. gjort följande:

- Ställt sig bakom en myndighetsgemensam viljeförklaring om att prioritera behovsgrupperna i samordningsförbund.
- Uppmuntrat förbunden att stötta regeringens prioriterade behovsgrupper på olika samverkansarenor, t.ex. vid nätverksträffar hos förbunden.
- Riktat särskilda statliga medel till samordningsförbund i syfte att stimulera till att individanpassade och samordnade insatser skapas för unga med aktivitetsersättning och långtidssjukskrivna.

De åtgärder som samordningsförbunden vidtagit under 2016 kommer att följas upp genom uttag och analys av statistik, enkätundersökning till samordningsförbund samt resultatuppföljning av de tretton miljonerna som, efter särskild ansökan, fördelats till riktade insatser för behovsgrupperna. Att följa effekter av åtgärderna blir fullt ut möjligt först på längre sikt.

1. Inledning

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har i uppdrag att verka för att det genom samordningsförbund vidtas förstärkta och samordnade rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning. I denna delrapport redovisas vilka åtgärder som vidtagits och kommer att vidtas under 2016 i syfte att säkerställa att

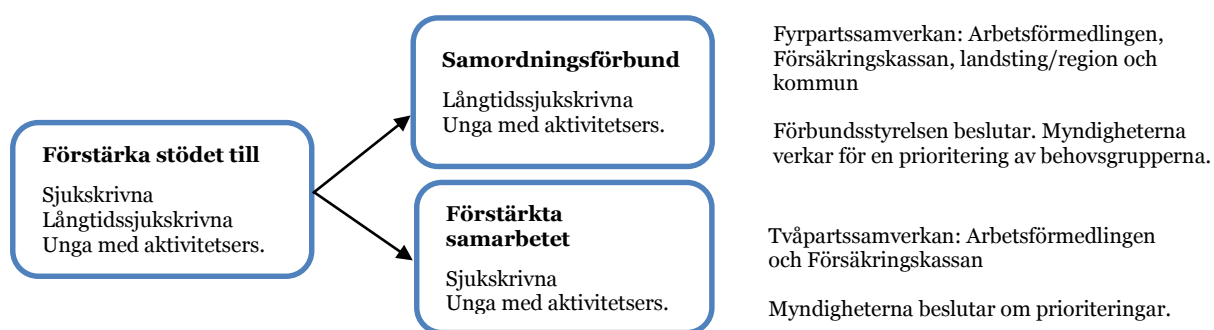
- behovsgrupperna prioriteras i samverkan genom samordningsförbund
- samordningsförbund finansierar samordnade rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna
- samordningsförbund finansierar samordnade rehabiliteringsinsatser för unga med aktivitetsersättning.

1.1 Ett av två uppdrag

I myndigheternas regleringsbrev beskrivs samverkan genom samordningsförbund samt det förstärkta samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som två delar i ett förstärkt stöd för sjukskrivna och unga med aktivitetsersättning.

I uppdraget beskrivs två delvis olika behovsgrupper. Unga med aktivitetsersättning ska prioriteras i båda samverkansformerna, däremot görs en skillnad vad gäller sjukskrivna. Långtidssjukskrivna ska prioriteras inom ramen för förbundens verksamhet och sjukskrivna inom det förstärkta samarbetet.

Det finns även skillnader i de olika samverkansformerna vad gäller myndigheternas möjligheter att besluta om eller vidta åtgärder för att prioritera behovsgrupperna. Detta uttrycks i uppdraget där myndigheterna genom samordningsförbund ska ”verka för att det vidtas insatser” mot att man i det förstärkta samarbetet ska ”vidta insatser”.

Figur 1. Förstärkt stöd genom samordningsförbundet ett deluppdrag

1.2 Vilka är de unga med aktivitetsersättning?

Aktivitetsersättning som ersättningsform infördes år 2003. Syftet var att ta tillvara unga personers möjligheter till utveckling. En person kan beviljas aktivitetsersättning från och med juli det år hen fyller 19 år till och med månaden innan hen fyller 30 år. Aktivitetsersättning kan beviljas i två former, dels på grund av nedsatt arbetsförmåga dels på grund av förlängd skolgång. Någon prövning av arbetsförmågan görs inte i det sistnämnda fallet.

Det är främst personer som har aktivitetsersättning grund av nedsatt arbetsförmåga som kan bli aktuella för en förbundsfinansierad insats. Men även de med aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång kan genom förbundsfinansierade projekt få utökat stöd under skoltiden. För de som är beviljade ersättningen på grund av nedsatt arbetsförmåga ska insatser samordnas så att de så snart som möjligt får eller återfår en arbetsförmåga. De som har aktivitetsersättning har olika behov och det är utifrån dessa behov som insatser kan och ska planeras.

1.3 Vilka är de långtidssjukskrivna?

I regleringsbrevsuppdragen anges ingen definition av långtidssjukskrivna. Det finns inte heller inom Försäkringskassan en vedertagen definition på hur länge en person ska ha varit sjukskriven för att räknas som långtidssjukskriven.

I detta uppdrag ligger det ett värde i att inte dra en tydlig tidsgräns utan det ska vara individens behov som ska vara styrande vid val av insats. Lokala behovsanalyser ska vara vägledande för vilka sjukskrivna personer med komplexa förutsättningar som är i behov av samordnade insatser för återgång i arbete. Vid uppföljning av detta uppdrag kommer därför alla personer med sjukpenning som deltagit i förbundsfinansierad insats att ingå. Det handlar om såväl personer med en anställning som arbetslösa.

För en person som är sjukskriven och har en anställning är det rimligt att anta att arbetsgivaren är involverad och stödjer medarbetaren under rehabiliteringsprocessen. När återgång i arbete hos nuvarande arbetsgivare inte bedöms vara möjligt kan samordnade rehabiliteringsinsatser via samordningsförbund vara aktuellt.

1.4 Samordningsförbund en egen juridisk person

Ett samordningsförbund har till uppgift att koordinera resurser från de fyra parterna på ett sådant sätt att stödet till särskilt utsatta grupper blir effektivare och svarar mot individens behov. Samordningsförbundet bedriver ingen egen rehabiliteringsverksamhet, utan finansierar samordnade rehabiliteringsinsatser för enskilda mot att de samverkande parterna tillhandhåller insatserna. Dessa insatser benämns som förbundsfinansierade insatser.

Regeringen ser samordningsförbunden som en viktig aktör i arbetet med att öka hälsan och minska sjukfrånvaron i samhället.¹ I april 2016 fanns det 83 samordningsförbund, med deltagande från 244 av Sveriges 290 kommuner.

Samordningsförbund är en offentligrättslig juridisk person som har egen rättskapacitet och är fristående i förhållande till sina medlemmar; Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, landsting/regioner och kommuner. Efter att parterna bidragit med finansiering, är det förbundet som förfogar och beslutar om sina medel. Statens andel av medlen är 50 procent, denna finansiering går genom Försäkringskassan. Kommun och landsting/region bidrar med 25 procent vardera. För 2016 har regeringen avsatt totalt 336 miljoner kronor till samordningsförbund.² Varje part utser en representant till förbundets styrelse, som sedan ska representera förbundet i sitt styrelsearbete. Som styrelserepresentant är man delaktig i samordningsförbundets planering och beslut. Tanken är att ledamoten med sin specifika kompetens från sitt eget verksamhetsområde och från sin organisation bidrar till förbundets verksamhet. En styrelserepresentant har som sitt primära uppdrag att ta ansvar för samordningsförbundets verksamhet samt att syftet med den finansiella samordningen uppfylls.

När Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen i sina regleringsbrev har uppdraget att verka för att det vidtas förstärkta och samordnade rehabiliteringsinsatser i syfte att stärka aktuella behovsgruppers förmåga till förvärvsarbete, måste ovanstående juridiska och organisatoriska förutsättningar beaktas.

---

¹ Regeringens åtgärdsprogram för ökad hälsa och minskad sjukfrånvaro, <http://www.regeringen.se/contentassets/1a5e30b95c14477b9c40f9bf8ada29e0/atgardsprogram-for-okad-halsa-och-minskad-sjukfranvaro2.pdf>

² Budgetpropositionen för 2016. *Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning*. Prop. 2015/16:1

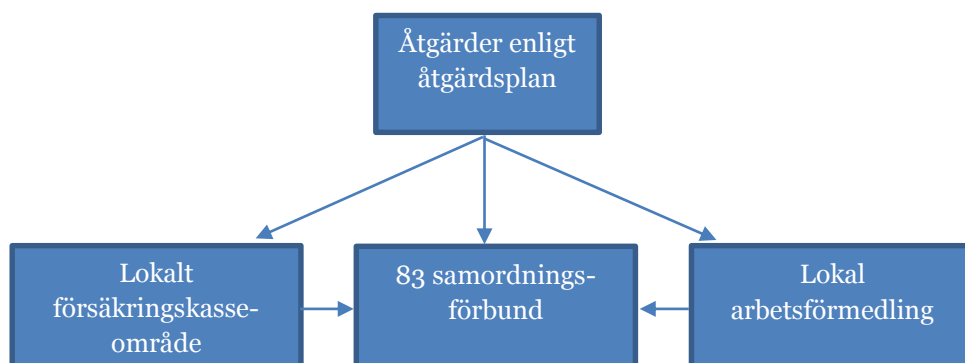

2. Åtgärder för att långtidssjukskrivna och unga ska prioriteras

Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan har tagit fram en gemensam åtgärdsplan för att verka för att långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning ska få del av förstärkta och samordnade rehabiliteringsinsatser i samverkan genom samordningsförbund. Planen avser verksamhetsåret 2016. Åtgärderna i planen ska bidra till att

- behovsgrupperna prioriteras i samverkan genom samordningsförbund
- samordningsförbund finansierar samordnande rehabiliteringsinsatser för långtidssjukskrivna
- samordningsförbund finansierar samordnande rehabiliteringsinsatser för unga med aktivitetsersättning.

Åtgärderna riktas till de 83 samordningsförbunden samt internt till medarbetare på Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Det rör sig bland annat om medarbetare som möter kund som behöver förses med mer kunskap om vilket stöd behovsgrupperna kan få via samordningsförbund. Det rör sig även om medarbetare med ett formellt uppdrag i samordningsförbund, såsom styrelseledamot, ersättare, representant i beredningsgrupp eller medlemsrepresentant. I följande avsnitt redovisas genomförda och planerade åtgärder under aktuellt verksamhetsår.

Figur 2. Externt och internt riktade åtgärder.

2.1 Åtgärder inom myndigheterna

En myndighetsgemensam viljeförklaring

Under våren har Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan tagit fram en gemensam viljeförklaring om att initiera en dialog med övriga parter i samordningsförbund om att vidta åtgärder i samverkan för att minska sjukfrånvaron.³ Genom medlemssamråd, styrelsemöten, beredningsgruppsmöten och andra dialoger med övriga parter i samordningsförbunden ska myndigheterna uppmärksamma berörda aktörer om behovet av förstärkt stöd till långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning.

Intern kommunikation

För att göra det möjligt för fler långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning att ta del av förbundsfinansierade rehabiliteringsinsatser krävs att medarbetare som arbetar med behovsgrupperna har en god lokal kännedom om befintliga insatser. Myndigheterna kommunicerar innebörden av regleringsbrevsuppdraget dels genom dialogmöten med chefer och medarbetare på lokal och regional nivå, dels genom den myndighetsgemensamma viljeförklaringen.

Arbetsförmedlingen

För att klara av sitt uppdrag att ge stöd till individer med komplexa behov för att nå målet arbete, behöver Arbetsförmedlingen utveckla möjligheterna att samverka med hälso- och sjukvården och andra berörda aktörer⁴. Samordningsförbunden är ett lokalt forum som möjliggör för Arbetsförmedlingen att samverka med Försäkringskassan, kommuner och landsting/regioner och de utgör en viktig del av Arbetsförmedlingens möjligheter att stötta unga med aktivitetsersättning och långtidssjukskrivna samt unga med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning som finns inskrivna vid Arbetsförmedlingen

Arbetsförmedlingen utser också medlemsrepresentanter, styrelseledamöter, ersättare, samt representant i beredningsgrupp i 83 samordningsförbund. I dessa olika forum ska de fyra

---

³ Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. *Prioritera långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning i samverkan genom samordningsförbund*. Dnr. Af 2016/00076439, FK 018015-2016

⁴ Beslut av Arbetsförmedlingens generaldirektör att utveckla nulägesbeskrivning och ta fram förslag till strukturella förändringar till stöd för att Arbetsförmedlingens samspel med vården och andra aktörer på ett bättre sätt ska länka in och stötta myndighetens uppdrag. Dnr Af-2015/078467

parterna gemensamt arbeta för att samordnade och individanpassade insatser finns för behovsgrupperna⁵.

Försäkringskassan

Försäkringskassan för löpande dialog om prioriterade behovsgrupper genom digitala möten med chefer och lokalt samverkansansvariga samt genom regional samordningsförbundsdag.

Försäkringskassan har tagit fram en inriktning för att skapa ökad tydlighet kring hur myndigheten ska arbeta med det förstärkta samarbetet. Ett samarbete som är betydelsefullt i myndighetens arbete att nå regeringens mål om 9,0 sjukpenningdagar. I denna inriktning lyfts samordningsförbundens roll tydligt fram vad gäller personer som bedöms stå längre från arbetsmarknaden och är i behov av arbetsförberedande rehabilitering.

Liksom övriga förbundsmedlemmar utser Försäkringskassan medlemsrepresentanter, styrelseledamöter, ersättare, samt representanter i beredningsgrupper i 83 samordningsförbund. Dessa medarbetare ska i de lokala samordningsforumen arbeta för att samordnade och individanpassade insatser finns för behovsgrupperna.

2.2 Åtgärder riktade till samordningsförbund

Dialog om prioriterade behovsgrupper har initierats

De statliga förbundsmedlemmarna kan inte ensam besluta om att fler insatser ska finansieras, utan en nära dialog inom samordningsförbunden är nödvändig för att uppnå detta. Det finns många forum att möta övriga samverkansparter i samordningsförbund för en dialog om intensifierade insatser för behovsgrupperna. Under våren har myndigheterna genom olika aktiviteter fört dialog om de prioriterade behovsgrupperna. De viktigare inslagen har varit

- den nationella Finsamkonferensen 5-6 april 2016 som samlade över 450 deltagare från samordningsförbund och andra samverkanspartners runt om i landet
- besök på nätverksträffar för samordningsförbunden
- dialog med nationella nätverket för samordningsförbund (NNS)
- myndighetsgemensam information till förbunden om de prioriterade behovsgrupperna och samordningsförbundens roll i regeringens mål om att förebygga och minska ohälsan.

---

⁵ PM om Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans partnerskap. Dnr Af-2014/580027H

Fortsatta informations- och dialoginsatser under året

- almedalsveckan
- nationellt arrangerade förbundschefs dagar
- besök hos förbund som beviljats riktade medel
- besök på nätverksträffar för samordningsförbunden
- artiklar om satsningar för aktuella behovsgrupper på den nationella webbplatsen www.finsam.se i syfte att synliggöra samordningsförbundens viktiga roll och inspirera fler förbund till att ta en aktiv roll i att stärka stödet till långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning
- sprida relevanta rapporter och forskning på www.finsam.se i syfte att öka kunskapen om långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning hos samordningsförbund.

Riktade medel har fördelats ut

Under våren 2016 fick samordningsförbunden möjlighet att hos Försäkringskassan ansöka om medel för att få till stånd fler individriktade insatser för långtidssjukskrivna, unga med aktivitetsersättning samt unga med risk att hamna i aktivitetsersättning. Detta var möjligt då det efter den statliga medelstildelningen till samordningsförbunden inför 2016 återstod knappt 13 miljoner i ofördelade medel.

Fyrtiofyra ansökningar inkom med förslag på fyrtiosju insatser. Av dessa har tjuugoåtta insatser beviljats medel. Insatserna innefattar flera olika delinsatser, d.v.s. såväl aktiva insatser som lokala behovsanalyser, samt riktar sig till en eller flera av behovsgrupperna. Notera därför att nedanstående antalsuppgifter inte summerar till tjuugoåtta insatser.

Sjutton insatser avser finansiering av aktiva individriktade insatser. Femton insatser avser genomförande av lokala behovsanalyser för att få mer information om grupperna. Exempelvis antalet individer, hur deras behov ser ut, vilka befintliga insatser som redan finns inom förbundets geografiska område och hur samverkan mellan aktörerna ser ut. Förbundens analyser ska resultera i planer för aktiva åtgärder på individnivå som startar antingen under 2016 eller nästkommande år. De beviljade insatserna riktar sig till en eller flera av behovsgrupperna.

Fördelningen är följande:

- 16 insatser för långtidssjukskrivna
- 13 insatser för unga med aktivitetsersättning
- 12 insatser för unga med risk att hamna i aktivitetsersättning

2.3 Plan för uppföljning av insatser finansierade av samordningsförbund

Åtgärder som samordningsförbund vidtagit under 2016 för att förstärka stödet till långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning kommer att följas upp för en slutredovisning till regeringen i maj 2017. Uppföljningen kommer att genomföras genom:

- uttag och analys av statistik från uppföljningssystemet SUS⁶
- en enkätundersökning till samtliga samordningsförbund om och hur förbundsstyrelsen har prioriterat behovsgrupperna
- analys av de trettiofyra samordningsförbundens egna uppföljningsrapporter om de insatser som finansierats med de riktade medlen (se avsnitt 2.1 ovan).

Myndigheterna deltar även i en större utvärdering vad gäller insatser för unga med aktivitetsersättning som kommer att pågå till 2017⁷.

---

⁶ Sektorsövergripande system för uppföljning av samverkan och finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.

⁷ Socialdepartementet. *Uppdrag angående projektverksamhet och utvärdering av nya former av arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser*. S2013/6630/SF

3. Avslutande reflektioner

Samordningsförbund kan göra skillnad

I en av Riksrevisionens granskningar från 2015 framkommer att de behov av insatser som finns för gruppen med aktivitetsersättning inte motsvaras av det utbud som finns. Framförallt saknas insatser för de unga som står långt från arbetsmarknaden. Riksrevisionen gör bedömningen att de insatser som samordningsförbunden finansierar fyller en viktig funktion när det gäller att aktivera unga med aktivitetsersättning.⁸ Liknande slutsatser görs i Försäkringskassans analys av samordningsförbundsfinansierade insatser för unga med aktivitetsersättning. Resultaten av analysen tyder på att de som deltagit i insatser finansierade av samordningsförbund får fler insatser än andra unga med aktivitetsersättning och att de befinner sig närmare arbetsmarknaden i större utsträckning än andra.⁹

All verksamhet inom ramen för samordningsförbund ska följas upp i det myndighetsgemensamma systemet SUS. Möjligheter till redovisning av såväl insatser som deltagaruppgifter är beroende av manuella registreringar i SUS och för att kunna registrera personuppgifter krävs att deltagaren lämnar sitt samtycke. Det finns osäkerhet kring kvaliteten på SUS-data, bl.a. med anledning av eftersläpningar i registreringar. Ett heltäckande SUS-register där deltagarna kan följas i olika insatser är nödvändigt för uppföljning av god kvalitet på nationell nivå. Försäkringskassan har 2006 skickat in en framställan¹⁰ till regeringen om förordningsförändring avseende samtycke för registrering i SUS. Försäkringskassan uppmärksammar härmed regeringen på att tidigare inskickad hemställan om att reglera bort kravet på samtycket från den enskilde för registrering av personuppgifter fortfarande är aktuell. Önskemålet gäller för samtliga samverkansformer som följs upp i systemet. Frågan har på nytt beretts med Arbetsförmedlingen, Sveriges Kommuner och Landsting samt Socialstyrelsen som ställer sig bakom Försäkringskassans bedömning.

---

⁸ RIR 2015:7. *Aktivitetsersättning – en ersättning utan aktivitet?*

⁹ Socialförsäkringsrapport 2016:4. *Samordningsförbunden och unga med aktivitetsersättning. En analys av insatser finansierade av samordningsförbunden för unga med aktivitetsersättning.*

¹⁰ Försäkringskassan. *Framställan om ändring av förordning (2003:766) om behandling av personuppgifter inom socialförsäkringens administration samt ny förordning avseende system för uppföljning av samverkan inom rehabiliteringsområdet (SUS). Dnr. 2838/2004*

Begränsade möjligheter att påverka insatser inom ramen för samordningsförbundens regi

Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans möjligheter att påverka vilka insatser som bedrivs i samordningsförbundens regi är till viss del begränsade. Samordningsförbunden är fristående juridiska personer, som leds av styrelser bestående av parterna utsedda styrelseledamöter med personligt mandat. Det innebär att uppdraget för en ledamot och ersättare i förbundsstyrelsen inte är att tillvarata intressen hos den som har utsett hen. Uppdraget är istället att bedriva verksamheten på ett sådant sätt att man når syftet med finansiell samordning.

De statliga förbundsmedlemmarna kan stimulera och verka för att långtidssjukskrivna och unga med aktivitetsersättning prioriteras i samverkan genom samordningsförbund. Men myndigheterna kan inte styra. Statens begränsade styrning och kontroll av samverkan genom samordningsförbund påtalas även i Försäkringskassans internrevisionsrapport¹¹. Av rekommendationerna framgår att Försäkringskassan ska påtala för regeringen att rådande samordningsförbunds konstruktion inte möjliggör en tillfredsställande intern styrning och kontroll av medlens användande (336 mkr) och föreslå att den ses över.

Istället gäller att aktiviteter utifrån regleringsbrevsuppdragen kan göra skillnad i ett längre perspektiv, genom samarbete och dialoger med förbunden samt genom att utveckla engagemang och ny kunskap hos myndigheterna vad gäller samordningsförbundens möjligheter att bidra i det samlade välfärdsarbetet. Med ett tydligare medlemsengagemang och med aktivare medverkan i samordningsförbundens olika verksamheter, kan myndigheterna bidra till att större genomslag nås för insatser som stödjer regeringens prioriteringar.

Myndigheternas uppdrag enligt regleringsbrevet påverkas också i hög grad av när uppdraget ges och under hur lång tid det gäller. Ska myndigheterna i dialog med andra parter kunna påverka och ge förslag till insatser hos förbunden måste hänsyn tas till gällande planeringsprocesser. I enlighet med lagen om finansiell samordning ska förbunden fatta beslut om budget senast den sista november året före aktuellt verksamhetsår, och därefter ligger deras planering i stor utsträckning fast. Det går i de flesta fall endast att komplettera med smärre prioriteringar och tillägg. Det talar för att ett sådant här uppdrag från regeringen till myndigheterna får bäst effekt om det får verka över flera år.

---

¹¹ Försäkringskassan. *Internrevisionsrapport – Samverkan i samordningsförbund 2016:1*. Dnr 008536-2016

Riktade medel har bidragit till en ökad påverkansgrad

Med specialdestinerade medel kan staten direkt påverka samordningsförbundens prioritering och inriktning av verksamhet. Fördelen med riktade medel är möjligheten att ”beställa” samverkan för specifika behovsgrupper, vilket ger en direkt påverkan som annars saknas. För att kunna påverka samordningsförbundens verksamhet genom riktade medel, bör dessa ha en viss omfattning i storlek och tid för att kunna ge avsedda resultat.

Liknande diskussioner förs i riksdagens uppföljning av Finsam.¹² Bland annat diskuteras att förbundens arbetssätt och samverkansstruktur kan lämpa sig för delvis andra typer av uppdrag, genom att medel avsätts och styrs för särskilda ändamål. Detta skulle kunna innebära att man kan få större genomslag för nationella prioriteringar i förbundens verksamheter, men innebär samtidigt att det lokala självstyret i viss mån begränsas. Kanske är en kombination av dessa båda delvis olika perspektiv möjlig, genom att medel dels fördelas efter fördelningsnycklar och dels riktas mot särskilda grupper eller behov. De riktade medel som getts för insatser för aktuella behovsgrupper enligt ovan, kan ge underlag för fortsatta diskussioner i dessa frågor.

Vilka effekter kan förväntas med anledning av uppdraget?

De nationella åtgärder som vidtas inom ramen för detta regleringsbrevsuppdrag kan stimulera enskilda samordningsförbund till att prioritera och finansiera insatser som riktar sig till behovsgrupperna.

I en del fall rör det sig om att insatser för behovsgrupperna redan finns och kan förstärkas. I andra fall kan det handla om att behovsanalyser behöver göras innan en insats kan komma igång. Under innevarande år rör det sig främst om att inventera det lokala behovet, se över vad som redan finns och görs lokalt och var förstärkning behövs.

Myndigheternas arbete enligt regleringsbreven blir att under 2016 i första hand verka för att insatser förstärks och prioriteras. Det innefattar även att understödja att insatser kommer att finnas, planeras eller startas upp för behovsgrupperna. Vissa resultat och jämförelser kan redovisas genom SUS, både vad gäller individuella och strukturella insatser. Att följa resultat och effekter på en mer kvalitativ nivå blir fullt ut möjligt först på längre sikt.

---

¹² 2014/15:RFR13. *Finsam – en uppföljning av finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser*